

A dohány kacsfgátlása a Chemtura technológiai ajánlásával

Kertész Péter
területi képviselő

Chemtura Europe Ltd.
Magyarországi Fióktelepe
Mobil: + 36 30 655 2779

E-mail: Peter.Kertesz@chemtura.com

Valovics Attila
fejlesztési és engedélyezési mérnök

Chemtura Europe Ltd.
Magyarországi Fióktelepe
Mobil: + 36 30 427 8645

E-mail: Attila.Valovics@chemtura.com

2013. január 29., Napkor

A dohány elterjedése

„... Állítólag Apafi ízlelte volna meg először a magyarok közül a dohány füstjét akkor, midőn Ali budai basától, az adók pontos beszolgáltatásáért elismerést és egy kis dohányt kapott ajándékba!

Hihetőleg 1662-öt írtak akkor, midőn e nevezetes esemény történt.

De igen valószínű, hogy Apafi nem talált a dohányzásban élvezetet, mert más különben az udvari szokások közé fölvette volna.

Sőt ellenkezőleg még ugyanazon évben szigorú tilalmat bocsájtott ki a dohányozni merészelők ellen ...”

A dohánytermesztés Magyarországon...

Név		Munkásság
Kosutány Tamás	1848 – 1915	kémiai vizsgálatok, 150 fajta vizsgálata
Kerpely Kálmán	1864 – 1940	Magyar Királyi Dohánykísérleti Állomás, Pallagpuszta, nemesítés
Juhász Árpád	1876 – 1964	A dohány termesztése (Népszava Lap- és Könyvkiadó)
Kisfaludy Mihály	1900 – 1982	A dohány termesztése (Mezőgazdasági Kiadó, 1959.)
Ligeti László	1910 – 1991	A dohány termesztése (Mezőgazdasági Kiadó, 1959.)
Grasselli Miklós	1909 – 1989	növénykórtani vizsgálatok
Tuboly László	1921 – 2002	dohányperonoszpóra
Némethi László	1920 – 1990	Dohánykutató Intézet, Debrecen, alapító igazgató
Móger János	1924 –	Dohányipari Vállalatok Trösztje, vezérigazgató; Korszerű dohánytermesztés (1983.)
Borsos János		
...és még sokan mások		

... a minőség irányába.

A minőséget befolyásoló tényezők

1. Genetikai tulajdonságok

- a nikotintartalom 0,5 - 3,5 % között változik a Virginia fajtaánál
- amely a növény aljától a teteje felé növekszik

2. Klimatikus viszonyok

- szárazság idején magasabb a nikotintartalom (vizsgálatok alapján)
- a hőmérséklet és a páratartalom hatása nem teljesen tisztázott

3. Termesztés-technológia

- legfontosabb tényező
-

Termesztési tényezők

- 1. Talajelőkészítés
 - 2. Tápanyag-utánpótlás
 - 3. Fajta, palántanevelés
 - 4. Ültetés, tőszám
 - 5. Növényápolás, talajkarbantartás
 - 6. Klimatikus viszonyok, öntözés
 - 7. Növényvédelem
 - 8. Tetejezés
 - 9. Kacstalanítás, kacsgátlás (hónaljajtások eltávolítása)
 - 10. Betakarítás, szárítás
 - 11. Válogatás, osztályozás
 - 12. Értékesítés
-

A minőséget befolyásoló legfontosabb tényezők

1. Trágyázás, tápanyag utánpótlás
 2. Tőszám
 - az optimálistól (18000 – 25000 tő/ha) eltérő tőszám nikotintartalom-csökkenést eredményez
 3. Levelek érettsége
 - az érettség fokozódásával kis mértékben emelkedik a nikotintartalom
 4. Tetejezés
 - minél alacsonyabbra és korábban végezzük, annál jobban emelkedik a nikotintartalom és javul a minőség
 5. Kacstalanítás
 - a jobb minőség és a több termés alapja
-

Piaci követelmény

„... A világpiacon keresett, *kiváló minőségű*, ízben, illatban és aromában gazdag nagy levelű dohány csak *tetejezett* és *kacsmentesített* ültetvényről nyerhető....”

Borsos János D. Sc., 2002

Tető elhányás vagy felezés

„... Mihelyt a virágkorona előbuvik, a törzslevelek gyors növekedése is megszűnik, mert ezen időponttól kedvez a növény egész tenyész-erejét tulajdonképeni életfeladatára irányozza, mely az, hogy virágozzék és magot növeljen (fajföntartás).

Ha tehát nagy, erőteljes leveleket óhajtunk nyerni, akadályoznunk kell a növényt a virágzásban, azáltal, hogy virágkoronáját vagy virágját letörjük, és kényszerítjük a felszívott nedveket részben a levelek kiképzésére fordítani
...”

Dr. Nyáry Ferencz, 1882

Termesztési tényezők

8. Tetejezés

- Időpontja
- Módja

A tetejezés ideje

Megnevezés	Bimbós állapot	Korai virágzás	Teljes virágzás	Késői virágzás
Termés <i>kg</i>	2650	2465	2226	1961
Csökkenés <i>kg/ha</i>	0,0	185	424	689
Csökkenés %	0,0	14,0	26,0	35,0

A tetejezés magassága

Magas

Közepes

Mély

Hasznosítható levelek száma:

	magas	közepes	mély
Virginia	20-22	18-20	16-18
Burley	22-24	18-20	16-18

A tetejezés pozitív hatásai

1. Költségcsökkentés

- a betakarítások számának csökkentése
- a virágzatban és a felső levelekben élősködő paraziták számának csökkenése

2. Termésnövekedés

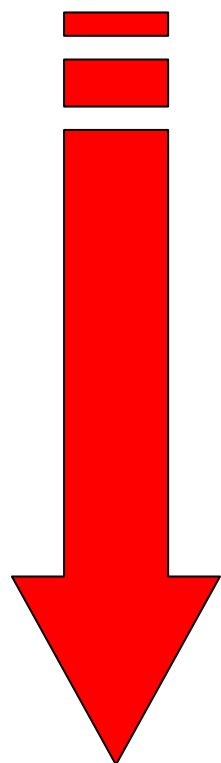
- a gyökérzet nagyságának növekedése
- a gyökérzet működési intenzitásának fokozódása

3. Minőségjavítás

- a levélzet testességének, súlyának növekedése
- a levelek beltartalmának növekedése

A tetejezés negatív hatásai

Fokozza a hónaljajtások növekedését

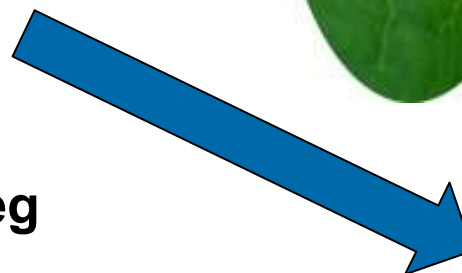
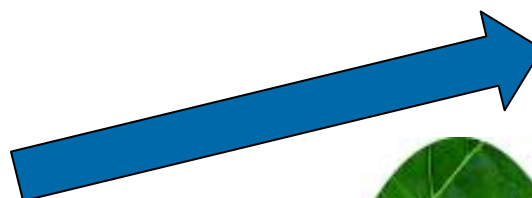

Elsődleges hajtások:
nagyon jól láthatók a levélhónaljban

Másodlagos hajtások:
valamennyire láthatók a levélhónaljban

Harmadlagos hajtások:
nem láthatók a levélhónaljban

Kisebb termés és gyengébb minőség

Termesztési tényezők

9. Kacsgátlás, kacstalanítás

- Időpontja
- Típusai

A nélkülözhetetlen kacstalanítás

Kézzel:

amikor a hónaljhajítások
nagysága

$> 1,5 - 2,0 \text{ cm}$

Vegyszerekkel:

amikor a hónaljhajítások
nagysága

$< 1,5 - 2,0 \text{ cm}$

Kontakt hatású kacsgátlók

Hatóanyaguk:

- 6-12 szénatomból álló zsíralkoholok
- repceolaj

Hatásmechanizmusuk:

- kontakthatásúak, a fiatal kacsszöveteket „leperzselik”

Hatáskifejtésük ideje:

- 1 óra

Hatástartamuk:

- 7-10 nap

Kijuttatásuk:

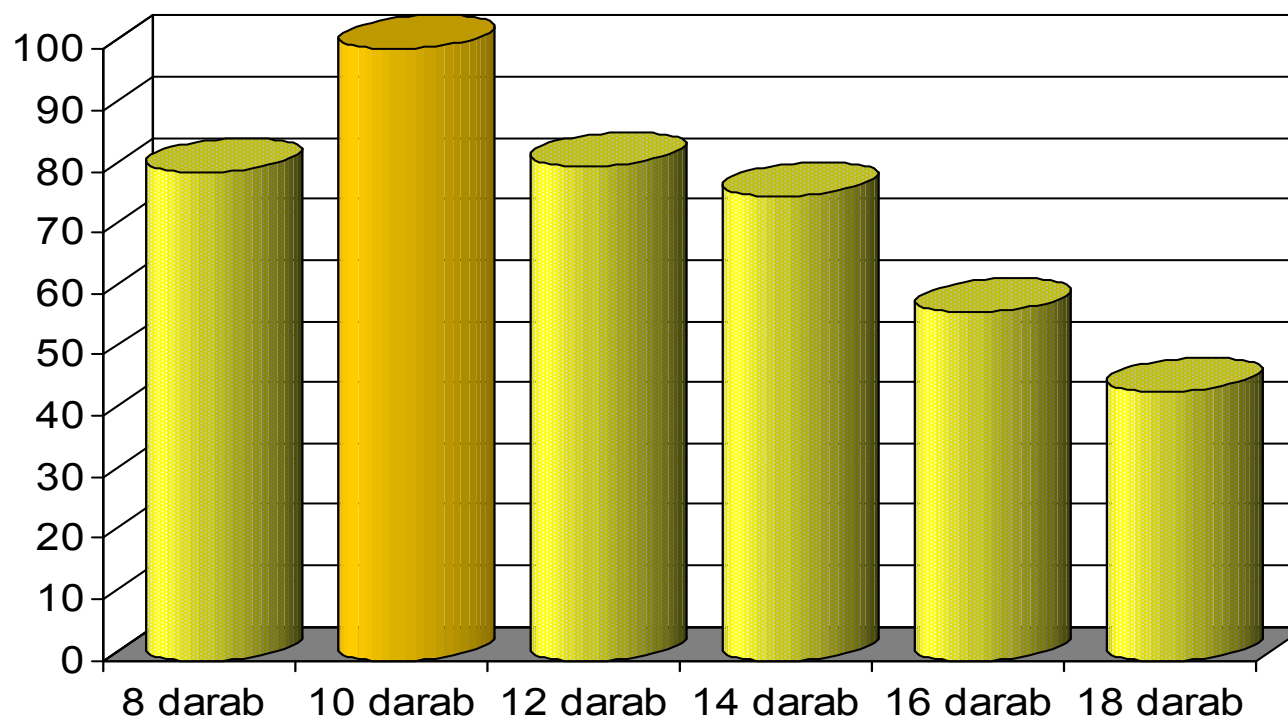
- kézzel, csorgatással
- szántóföldi permetezőgéppel

Kijuttatási idejük :

- 1-2 nappal a tetejezés előtt vagy után
- erőteljes vagy egyenetlen növekedésű állományt újra kell kezelni
- a >1,5-2,0 cm-es kacsokat a kezeléskor kézzel el kell távolítani

Kontakt kacsgátlás: Royaltac N

Különböző szénatomszámú zsíralkoholok kacsgátló hatásossága %

A Royaltac N előnyei

19,0 %-kal aktívabb, mint más zsíralkoholok

Gyakorlatilag szagtalan, szemben más készítményekkel

- nincs hányingerkeltő hatása
- nincs problémájuk a termékkel dolgozóknak
- nincs kifogásuk az egészségügyi hatóságoknak

Kisebb fitotoxikus veszély, ha permetezéskor
esetleg a fiatal levelek fonákjára kerül

- szemben a zsíralkohol keverékekkel
 - szemben a dinitroanilinekkel
-

Javasolt dózisok

Kijuttatás	Dohány típusa	
	Virginia (20000-25000 tő/ha)	Burley (18000-20000 tő/ha)
kézi	4,5 l + 95,5 l víz 25,0 ml/növény	3 l + 97 l víz 25,0 ml/növény
háti géppel történő csorgatásos	4,5 l + 95,5 l víz 25,0 ml/növény	3 l + 97 l víz 25,0 ml/növény
szántóföldi géppel történő csorgatásos	20 l/ha + 580 l/ha víz	20 l/ha + 580 l/ha víz
szántóföldi géppel történő permetezéssel	20 l/ha + 580 l/ha víz	20 l/ha + 580 l/ha víz

A Royaltac N kijuttatása

Kézi kijuttatással

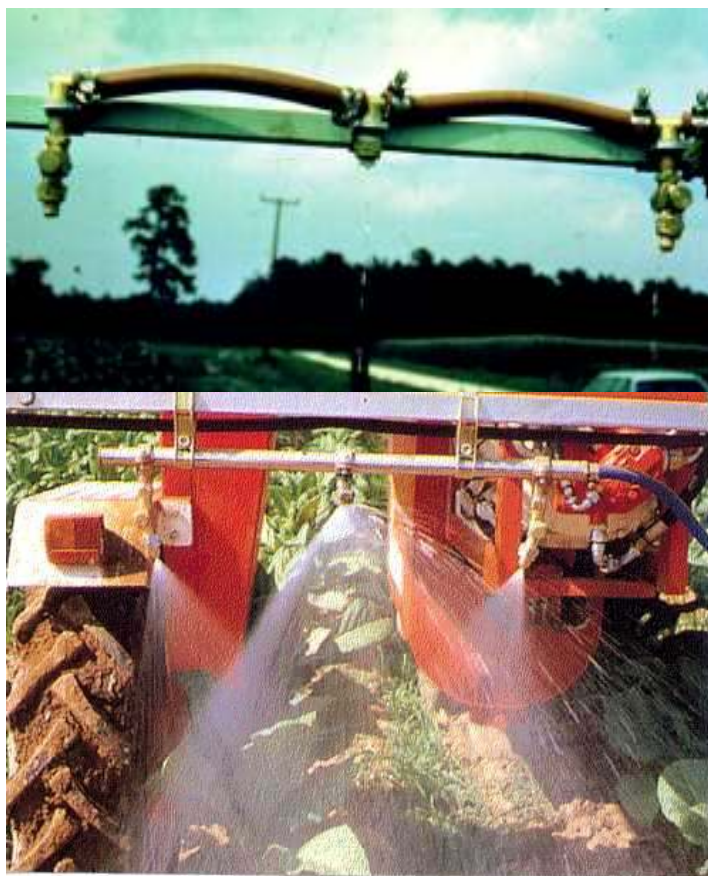
3,0 - 4,5 %-os töménységben

(3,0-4,5 liter Royaltac N + 97,0-95,5 liter víz)

25,0 ml oldat/tő

**Csak száraz levélre, 24-28 °C-os
hőmérsékletnél, függőlegesen álló
tővekre!!!**

A Royaltac N kijuttatása

Gépi kijuttatással

20,0 liter/ha

(18000-25000 tő/ha esetén)

Csorgatással

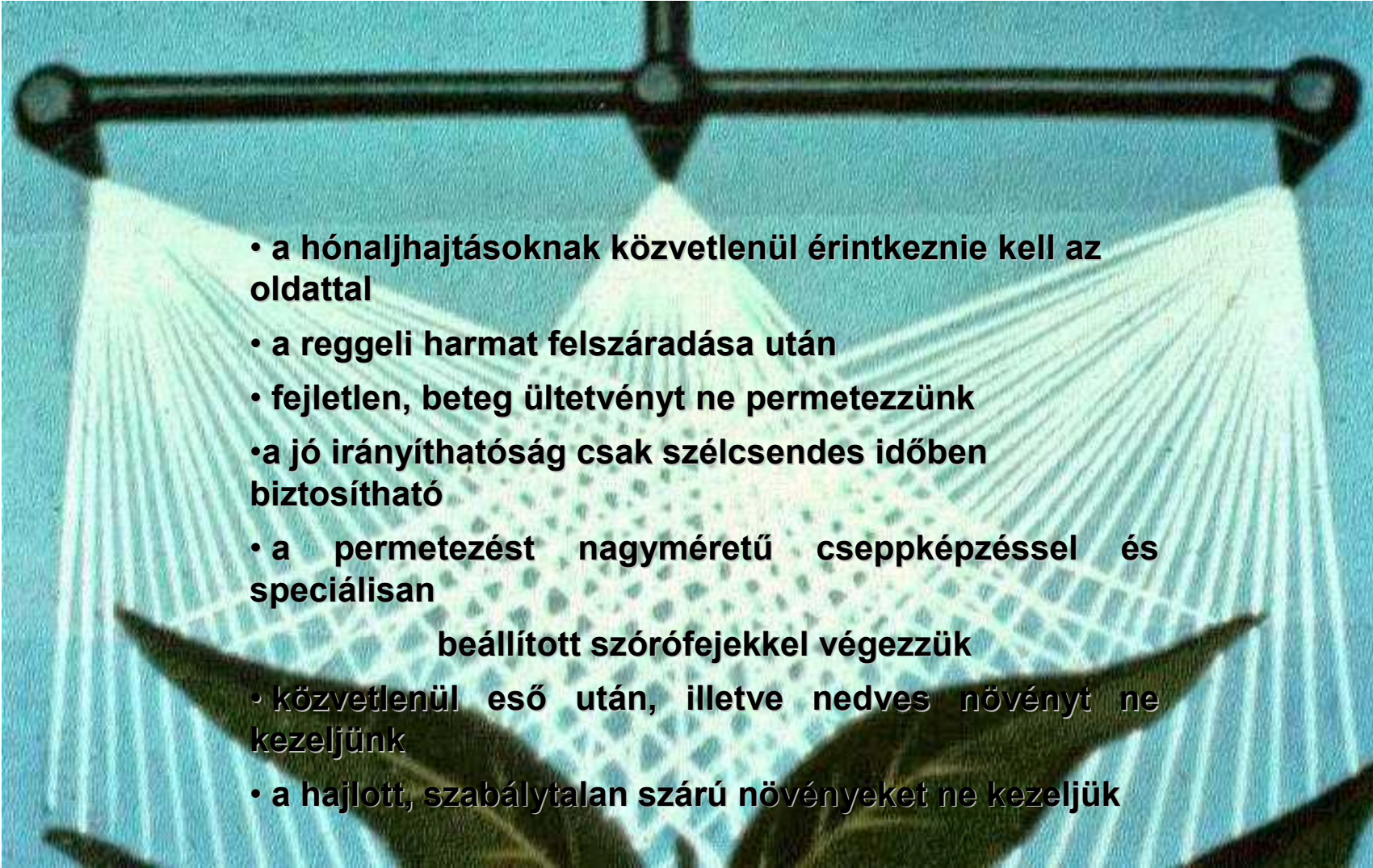
(0,5-1,0 bar nyomással)

Permetezéssel

(speciális 3 szórófej állással)

**Csak száraz levélre, 24-28 °C-os
hőmérsékletnél, függőlegesen álló
tövekre!!!**

A Royaltac N optimális felhasználása

-
- a hónaljajtásoknak közvetlenül érintkeznie kell az oldattal
 - a reggeli harmat felszáradása után
 - fejletlen, beteg ültetvényt ne permetezzünk
 - a jó irányíthatóság csak szélcsendes időben biztosítható
 - a permetezést nagyméretű cseppképzéssel és speciálisan beállított szórófejekkel végezzük
 - közvetlenül eső után, illetve nedves növényt ne kezeljünk
 - a hajlott, szabálytalan szárú növényeket ne kezeljük

Royaltac N hatáskifejtése

Kijuttatás után
15 perccel

Kijuttatás után
30 perccel

Kijuttatás után
45 perccel

Kijuttatás után
60 perccel

Felszívódó hatású kacsgátló: Royal MH-30

Hatóanyaga:

- 17,0 % maleinsav-hidrazid K-sója

Hatásmechanizmusa:

- gátolja a sejtosztódást, sejtszám növekedést
- leállítja a hónaljajtások sejtjeinek fejlődési elkülönülését (elsődleges, másodlagos és harmadlagos kacsok) és növekedését

Kijuttatási ideje:

- tetejezés után közvetlenül, de legkésőbb 24 órán belül
- a felső levelek 15-20 cm-es hosszúságánál

Hatáskifejtés ideje:

- 8-10 óra

Hatástartama:

- 42-50 nap

Kijuttatása:

- finom porlasztású gépi permetezéssel

Javasolt dózis

Kijuttatás	Dohány típusa
	Virginia (20000-25000 tő/ha)
szántóföldi géppel történő permetezéssel	15-17,5 l/ha

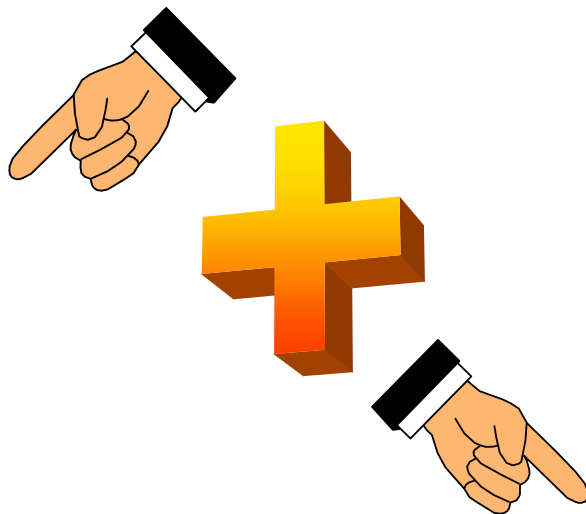
Royal MH-30 optimális alkalmazása

- a szert a növény felső 1/3 vagy 1/2 részére kell kipermetezni
 - száraz vagy enyhén nedves levelekre
 - a reggeli órákban, ezzel is elkerülve a meleg vagy szeles időt
 - ne permetezzünk meleg nyári napokon hervadt növényeket
 - a permetezés előtt és után 48 órával szüneteltetni kell az öntözést
 - ha a permetezést követő 4-6 órán belül esik az eső, meg kell ismételni a kezelést, de csak fél dózissal
 - hajlott, szabálytalan szárú növények esetén is hatásos
-

Royal MH-30 kettős hatása

kiváló kacsgátló ...

szádor elleni hatás.

Hatásos kacsgátlás

**Minőségi
dohánytermesztéshez
nélkülözhetelen
a
hatékony kacsfgátlás**

Köszönjük a megtisztelő figyelmüket!

Kertész Péter
Peter.Kertesz@chemtura.com
06-(30)-655-2779

Valovics Attila
Attila.Valovics@chemtura.com
06-(30)-427-8645